

"Belki bütün hakaik-i kâinat, o mahiyetin Esmâ-i Hüsnasından olan Hak isminin şualarıdır." cümlesini izah eder misiniz?

"Hak" ismi için şu manalar verilmektedir: "Zâtı vacip olup, varlığı gerçek olan" , "Değişmekten münezzehe olan", "Zâtı ile kaim, vacip ve değişmez olan"

"Hak" isminin en yaygın mânâsı, 'değişmekten münezzehe'tir. **Allah'**ın zâtı gibi sıfatları da haktır, bunlar için bir değişme söz konusu olamaz.

Allah, Kadîm'dir evveli yoktur. Bu daima böyledir, bu hakikatte bir değişme düşünülemez. **Allah Bâkî'**dir, âhiri yoktur; bunda da bir değişme söz konusu olamaz.

Bütün İlâhî sıfatlar için de aynı şeyler söylenir. Ve bu değişmez sıfatların sahibi olan Allah'ın, mukaddes zâtında da bir değişmenin olamayacağı bilinir.

Kainattaki bütün varlıkların hakikatlerinde bir değişme söz konusu değildir. Değişme sadece suretlerde olur.

"Hakiki hakaik-i eşya esmâ-i ilahiyedir." hükmüne göre, bir varlık hangi isimlerin tecellilerinden meydana gelmişse, onun hakikati daima öylece devam eder. İnsanlık mahiyeti değişip de bir başka mahiyet olmaz. Fakat bu mahiyete sahip olan fertlerde değişme olur, biri gider bir başkası yerine gelir.